



E-ISSN: 2667-5838	https://dergipark.org.tr/pub/johmal	Paper Type: Research Paper, Makale Türü: Araştırma
Sayı:1, Nisan 2021	Issue:1, April 2021	Received Date / Geliş Tarihi: 29/03/2021 Accepted Date / Kabul Tarihi: 31/03/2021

**TÜRKİYE'DE COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE ÖZEL HASTANELERİN
FACEBOOK KULLANIMI ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA**



**A QUALITATIVE RESEARCH ON FACEBOOK USE OF PRIVATE HOSPITALS IN
THE COVID-19 EPIDEMIC PROCESS IN TURKEY**

Atf/ to Cite (APA): Gemlik, N., Çamoğlu, İ. ve Arslanoğlu, A. (2021). Türkiye'de COVID-19 Salgını Sürecinde Özel Hastanelerin Facebook Kullanımı Üzerine Nitel Bir Araştırma, Sağlık Yönetimi ve Liderlik Dergisi, (1), 84-93.

**Nilay GEMLİK¹
İlknur ÇAMOĞLU²
Ali ARSLANOĞLU³**

DOI: <https://doi.org/10.35345/johmal.905555>

ÖZ

Tarih boyunca, insanların sağlığını tehdit eden ve çok sayıda kişinin ölümüne sebep olan birçok bulaşıcı hastalık ortaya çıkmıştır. Bunlardan birisi de 21. yüzyılda ortaya çıkan Covid-19 salgınıdır. Aralık ayında Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan koronavirüs tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Salgın döneminde, Facebook uygulaması hem kurumlar hem de bireyler tarafından yaygın olarak kullanılan iletişim araçlarından biri haline gelmiştir. Bu çalışmada, İstanbul'da bulunan özel hastanelerin Facebook hesapları üzerinden yaptıkları koronavirüs paylaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Ocak 2020 ile Mayıs 2020 tarihleri arasında İstanbul'da bulunan özel hastanelerin Facebook üzerinden yaptıkları tüm paylaşımlar değerlendirmeye alınmıştır. Koronavirüs paylaşımlarının incelenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İlgili tarih aralığında toplam 9789 paylaşım yapılmıştır. Paylaşımların %71,67'si koronavirüs dışı paylaşımları oluştururken, %28,33'ü ise koronavirüs ile ilgili paylaşımları içermektedir. Yapılan içerik analizi sonucunda, özel hastanelerin Covid-19 salgını sürecinde en fazla sunmuş oldukları sağlık hizmetleri ile ilgili paylaşım yaptıkları tespit edilmiştir. Ancak kullanıcı bireyler tarafından en fazla etkileşim gören içerikler ise, Covid-19 virüsünün tanı ve korunma yolları hakkında yapılan bilgilendirme mesajları olmuştur.

Anahtar Sözcükler: Covid-19, Koronavirüs, Facebook.

ABSTRACT

Throughout history, many infectious diseases have emerged that threaten people's health and cause the deaths of many people. One of them is the Covid-19 outbreak, which occurred in the 21st century. The coronavirus, which appeared in Wuhan, China in December, has been affected all over the world. During the epidemic, the Facebook app became one of the most widely used communication tools by both institutions and individuals. In this study, it is aimed to examine the coronavirus shares made by private hospitals in Istanbul through their Facebook accounts. Within the scope of the research, all shares of private hospitals in Istanbul between January 2020 and May 2020 were evaluated through Facebook. Content analysis technique was used to examine coronavirus shares. A total of 9789 shares were made in the corresponding date range. 71.67% of shares include non-coronavirus shares, while 28.33% contain coronavirus-related shares. As a result of the content analysis, it was determined that private hospitals share the health services they have offered the most during the Covid-19 outbreak process. However, the

¹ Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, ngemlik@gmail.com, ORCID 0000-0001-5319-4070

² Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, ilknur.camoglu1@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3719-4668

³ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, aliarslanoglu18@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4454-0397

content that interacted the most by the user individuals was informational messages about the diagnostic and prevention pathways of the Covid-19 virus.

Keywords: Covid-19, Coronavirus, Facebook.

1. GİRİŞ

Toplumda ve teknolojiye meydana gelen her çeşit değişiklikten etkilenip bu değişikliklere kendisini kısa sürede uydurabilen ve çeşitli imkanlar sunabilen internet, önemli bir iletişim sistemidir (Solmaz vd., 2013: 24). İnternet erişiminin kolaylaşması ve hızındaki yükselişe ortaya çıkan Web 2.0 teknolojileri; bireyler, gruplar ve kurumlar arası iletişime ve iş birliğine imkan veren bir sosyal ağ yapısı oluşturmuştur (Sarıtaş ve Barutçu, 2016: 4).

Sosyal medya, bireylerin yeni topluluklar oluşturmalarına veya mevcut olan topluluklar içerisine dahil olabilmelerine imkân sağlayan, bireylerin ortak kullanımına açık sosyal iletişim alanlarıdır (Dağıtmaç, 2018: 641). Sosyal medya, sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanıma açık ve sanal paylaşımlara olanak tanınması gibi özellikleri ile hem organizasyonlar hem de kişiler tarafından sık kullanılan iletişim araçlarından biri haline gelmiştir (Tufan Yeniçktı, 2016: 95). Sağlık hizmeti yöneticileri iletişim için yapılandırılmış araçların kullanımını savunabilir (Arslanoğlu, 2019). Ancak internet teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte sosyal medya gücünü ve etkisini her alanda olduğu gibi sağlık iletişiminde de göstermiştir.

Sağlık ve hastalık durumunda iletişim; insan deneyimlerinin en hayati boyutunu ifade etmektedir. Bireyler için hiçbir insani olgu sağlık ve hastalık kadar temel nitelikte olmamakta ve hiçbir olgu bireylerin istek ve arzularını bu denli etkilememektedir (Öztürk ve Öymen, 2014: 113). Sağlık iletişimi, kişilerin hayat kalitelerinin artırılması, sağlıkla ilgili politikalarının oluşturularak sağlığın geliştirilmesi ve hastalıklardan korunması fonksiyonlarını içermektedir (Bulduklu, 2010: 78-79). Günümüzde ise sağlık iletişimi, sağlık enformasyonu paylaşımı sağlamak, bireyleri ve toplumu bilgilendirmek, davranışlarını etkilemek ve hedef kitleyi harekete geçirmek şeklinde ifade edilmektedir (Uysal Şahin, 2017: 148).

Sağlık iletişimi, kimi zaman sağlık durumunu iyileştirmek, oluşabilecek risk ve krizlerin önüne geçmek ve hastalıklar ile ilgili önlemleri almak gibi bütünlük gerektiren mesajları oluşturursa da, kimi zaman da sağlık hizmetlerinin ilgili hedef kitleye pazarlanmasında bir iletişim köprüsü kurmaktadır (Kartal ve Erigüç, 2018: 571). Özellikle, internet teknolojileri, kullanılan diğer araçlarla kıyaslandığında daha etkili olmakta ve karşılıklı iletişime açık doğası ile sağlık iletişimi için önemli fırsatlar sunmaktadır (Hülür, 2016: 161).

Sağlık iletişiminde bilgi transferi, tek taraflı ve sadece ileti biçiminde gerçekleşmeyip, bilgilerin iletiildiği hedef kitleninde geri bildirim yolu ile sürece dahil edildiği karşılıklı iletişim şekline dayanmaktadır. Bu bakımdan incelendiğinde sosyal medya sağlık alanında bilgiyi sağlayan ve bilgiyi arayan kesimi bir araya getiren önemli bir araç haline gelmiştir (Darı, 2017: 735).

İnternet ve sosyal medya araçlarının kullanılmasındaki artma, kişilerin sağlık ile ilgili bilgilerin erişimini kolaylaştırıp sağlığın geliştirilmesi, hastaların bilinçlendirilmesi ve güçlendirilmesinde önemli etkilere sahiptir (Fener ve Çimen, 2016: 838). Sosyal medya, hastaneler ve sağlık kuruluşları tarafından da sağlıkta iletişime katkıda bulunması amacıyla kullanılan önemli araçlardan biridir (Öztürk ve Öymen, 2014: 114). Hastaneler tarafından bilgi paylaşımı amacı ile kullanılan sosyal medya, sağlık alanında kalite gelişimine, iletişimin hızlanmasına ve hastaların

bilgilendirilmesine katkıda bulunarak, hasta odaklı sağlık bakımının gelişimini amaçlamıştır. Ayrıca hastaneler gerek kurumsal yapıları gerek ise hizmet verdikleri kitlelerin özellikleri nedeni ile diğer kurumlara göre daha hızlı, etkili, tarafsız, güvenli ve güncel bilgileri paylaşmaktadır (Lorcu ve Demir, 2017: 109-110).

İlk kez Çin'in Hubei eyaletinden olan Wuhan şehrinde görülen koronavirüs, virüs ile temas edenlerde, tedavisi bulunamayan zatürre benzeri belirtiler göstermiştir. Covid- 19 olarak adlandırılan bu virüs, Çin'den sonra, üç ay gibi kısa bir sürede dünyayı etkilemiştir (Budak ve Korkmaz, 2020: 65-66). Türkiye'de ise; ilk koronavirüs vakasının belirlendiği 11 Mart 2020 tarihinden itibaren, hastalığın yayılmasını önlemek ve tedavi etmek için çeşitli eylemler gerçekleştirilmiştir. Salgın planına uygun olarak, tüm toplumu kapsayacak önleyici tedbirler alınmıştır (İşsever vd., 2020: 9). Küresel bir sağlık sorunu haline gelen Covid-19 tanısı için tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de Sağlık Bakanlığı tanı algoritması geliştirmiş ve olası vakaları tanımlamıştır (Akgül, 2020: 3).

Covid-19 salgının ortaya çıkması ile birlikte sağlıkla ilgili birçok mesajın paylaşımında Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube gibi sosyal medya araçlarının kullanımının önemli derece arttığı görülmektedir. Sosyal medya bu dönemde hem hasta bireyler için hem de sağlık kurumları açısından zaman ve mekân bakımından birçok zorluğu ortadan kaldırmıştır. Hastaneler salgın sürecinde hem toplumu bilgilendirmek ve bilinçlendirmek adına hem de kurum olarak sunmuş oldukları sağlık hizmetleri hakkında sosyal medya araçları üzerinden birçok paylaşımında bulunmuştur.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada, Ocak 2020 ila Mayıs 2020 tarihleri arasındaki 5 aylık dönemde İstanbul'da bulunan özel hastanelerin Facebook hesapları üzerinden yaptıkları koronavirüs paylaşımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamındaki koronavirüs paylaşımlarının incelenmesinde, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılarak, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu analiz tekniği, kodlama yolu ile verilerin altında yatan kavramları ve kavramların aralarındaki ilişkileri açıklamayı sağlayan tümevarım bir yaklaşımdır (Sığı, 2018: 280). Çalışmada, İstanbul'daki özel hastanelerin Facebook hesapları üzerinden paylaştıkları iletiler Microsoft Excel Programına kopyalanarak çözümlenmiştir. Bu kapsamda koronavirüs paylaşımları; aylara göre dağılımına, paylaşım şekillerine ve içerdikleri mesajlara göre analiz edilmiştir.

Bu araştırma Facebook uygulaması üzerine sınırlandırılmıştır. Birden fazla şubesi bulunan özel hastanelerin tek resmi Facebook hesapları değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma Ocak 2020 ila Mayıs 2020 ayları arasında yapılan paylaşımlara dayanarak gerçekleştirilmiştir. Dolayısı ile farklı zamanlarda alınacak veriler ile analiz yapılması durumu sonuçların değişiklik gösterebilmesi açısından araştırmanın kısıtlılığını oluşturmaktadır.

3. BULGULAR

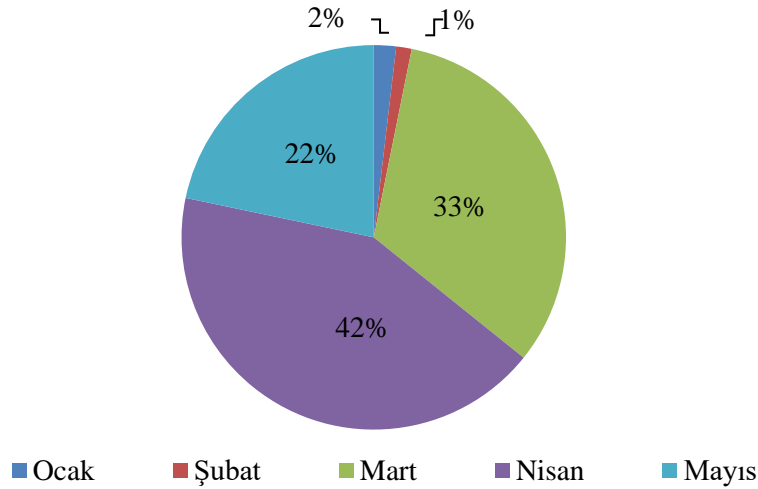
Araştırma kapsamında ilgili tarih aralığında 9789 paylaşım incelenmiştir. Paylaşımların %71,67'si koronavirüs dışı paylaşımları oluştururken, %28,33'ü ise koronavirüs ile ilgili paylaşımları içermektedir (Tablo 1). Toplam aylık paylaşım sayıları incelendiğinde, en fazla koronavirüs ile ilgili paylaşımların Nisan ayında yapıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 1. Facebook Paylaşım Sayılarının Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	TOPLAM (YÜZDE)
Koronavirüs dışı paylaşım sayısı	1692	1704	1301	874	1445	n= 7016 (%71,67)
Koronavirüs paylaşım sayısı	52	36	904	1179	602	n= 2773 (%28,33)
Toplam paylaşım sayısı	1744	1740	2205	2053	2047	n= 9789 (%100)

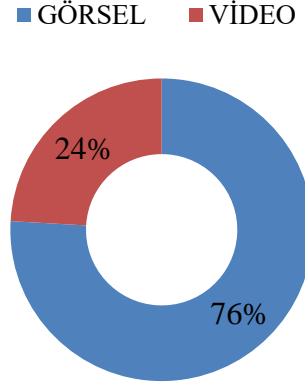
Yapılan filtrelemeler sonucunda, araştırma kapsamında koronavirüs ile ilgili toplamda 2773 paylaşım tespit edilmiştir. Paylaşımların %1,87'si (n=52) Ocak ayında, %1,30'u (n=36) Şubat ayında, %32,60'ı (n=904) Mart ayında, %42,52'si (n=1179) Nisan ayında ve %21,71'i (n=602) Mayıs ayında yapılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. Koronavirüs Paylaşım Sayılarının Aylara Göre Dağılımı



Araştırmada özel hastanelerin paylaşım şekillerine göre koronavirüs paylaşımları incelendiğinde, analiz edilen toplam 2773 gönderiden; %75,91'i (n=2105) görsel içerikli paylaşım, %24,09'u (n=668) video içerikli paylaşım şeklindedir (Şekil 2).

Şekil 2. Koronavirüs Paylaşımlarının Paylaşım Şekillerine Göre Dağılımı



Araştırma kapsamında incelenen koronavirüs paylaşımlarının içerdiği mesaja göre aylık dağılımları Tablo 2'de gösterilmiştir. Yapılan paylaşımların ilgili ay içerisindeki dağılımı incelendiğinde; Ocak ayında %71,15 (n=37), Şubat ayında %55,56 (n=20) ile en fazla paylaşım bilgilendirme ile ilgili yapılmıştır. Mart ayında yapılan paylaşımların %27,32'si (n=247) koronavirüsten korunma yolları ile ilgilidir. Nisan ayında %24,34 (n=287), Mayıs ayında %39,37 (n=237) ile en fazla paylaşım hastanelerin sunmuş oldukları sağlık hizmetleri ile ilgili yapılmıştır.

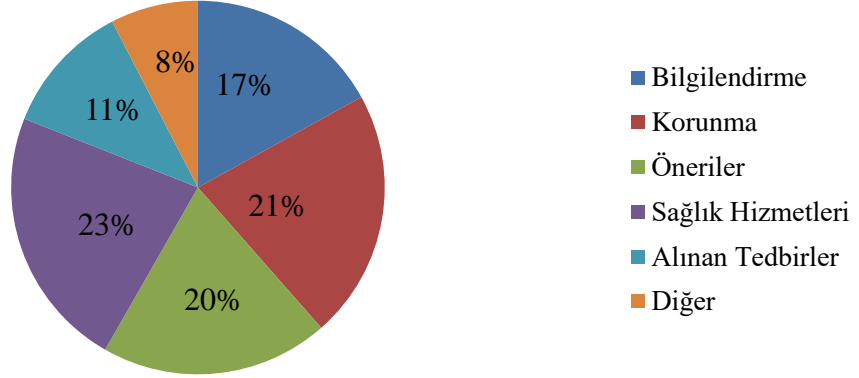
Tablo 2. Koronavirüs Paylaşımlarının İçerdiği Mesaja Göre Aylık Dağılımı

AYLAR	BİLGİLENDİRME	KORUNMA	ÖNERİLER	SAĞLIK HİZMETLERİ	ALINAN TEDBİRLER	DİĞER	TOPLAM
OCAK	37	12	3	0	0	0	52
ŞUBAT	20	14	2	0	0	0	36
MART	183	247	161	106	136	71	904
NİSAN	172	238	261	287	107	114	1179
MAYIS	58	87	121	237	73	26	602

Araştırmada ilgili tarih aralığında (Ocak 2020-Mayıs 2020) toplamda Covid-19 salgını ile ilgili 2773 adet paylaşım yapılmıştır. İncelenen koronavirüs paylaşımlarının içerdiği mesaja göre genel dağılımı Şekil 3'te gösterilmiştir. Bu dönemde Facebook hesabı bulunan özel hastanelerin %22,72 (n=630) ile en fazla sunmuş oldukları sağlık hizmetleri ile ilgili paylaşım yaptıkları tespit edilmiştir. Daha sonra sırasıyla paylaşılan gönderiler; koronavirüsten korunma yolları %21,56 (n=598), öneriler %19,76 (n=548), hastalık hakkında bilgilendirme %16,95 (n=470), hastanelerin

kurum içinde aldıkları tedbirler %11,40 (n=316) ve diğer paylaşımlar %7,61 (n=211) oranında dağılım göstermiştir (Şekil 3).

Şekil 3. Koronavirüs Paylaşımlarının İçerdiği Mesaja Göre Genel Dağılımı



Analiz edilen koronavirüs paylaşımlarının içerdikleri mesajlara ilişkin bazı örneklere aşağıda yer verilmiştir.

BİLGİLENDİRME

Corona virüs insandan insana damlacık yoluyla bulaşır. Yani solunum yolu, öksürük, hapşırık, dokunma, sarılma, ortak kullanılan havlu/mutfak gereçleri ile hastalık yayılır.

En çok karşılaşılan belirtiler ateş, öksürük ve solunum sıkıntısıdır. Şiddetli vakalarda zatürre, ağır solunum yetmezliği ve ölüm gelişebilir.

Elde edilen veriler doğrultusunda ileri yaş ve eşlik eden hastalığı (astım, diyabet, kalp hastalığı gibi) olanlarda virüsün ağır hastalık oluşturma riski daha yüksektir.

Çalışmalar, semptomları hafif olan veya hiç olmayan taşıyıcıların covid-19 yayılımının kilit parçası olduğunu göstermektedir.

KORUNMA

Koronavirüs'ten korunmak için ellerinizi en az 20 saniye bol sabunlu suyla yıkamayı ihmal etmeyin.

Havaya yayılan öksürük ve hapşırık damlacıkları ile yüzeylerden bulaşan koronavirüsten korunmak için insanlar ile sosyal mesafenizi koruyun.

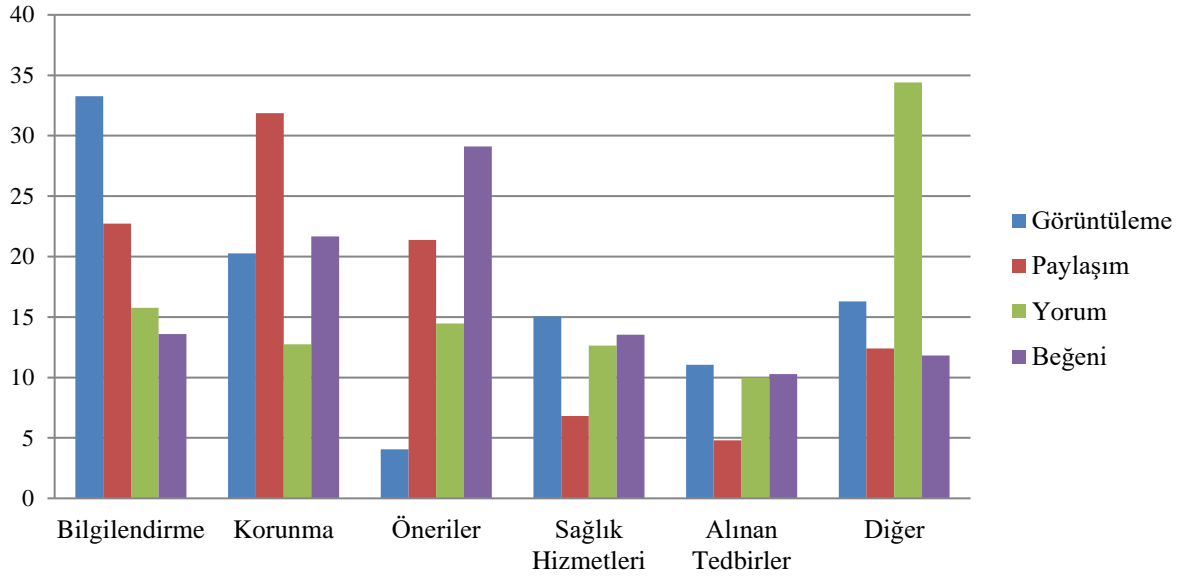
Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılara ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin ve maske takmadan dışarı çıkmayın.

Temas ettiğiniz yüzeyleri mutlaka dezenfekte ediniz. Bulduğunuz ortamları sık sık havalandırın. Kişisel hijyeninize dikkat ediniz.

ÖNERİLER	<p>Evde kaldığımız bu günlerde bağışıklık sistemimizi güçlendirici besinler almayı unutmayalım.</p>
	<p>Koronavirüs pandemisi nedeniyle evde kaldığımız şu günlerde basit egzersizlerle zinde kalabilir, bağışıklık sistemimizi güçlendirebiliriz.</p>
	<p>Alışık olmadığımız bu zor zamanlarda, stresle başa çıkmayı öğrenmeli, aşırı kaygı ve üzüntünün bağışıklığımızı olumsuz etkilediğini unutmamalıyız.</p>
	<p>Evde geçirdiğiniz zamanı fırsat bulup okuyamadığınız kitapları okuyarak daha verimli bir şekilde değerlendirebilirsiniz.</p>
SAĞLIK HİZMETLERİ	<p>Hastanemize gelmeden uzman hekimlerimiz ile bilgisayar, tablet ya da akıllı telefonunuz üzerinden online görüşme sağlayabilirsiniz.</p>
	<p>COVID-19 Koronavirüsü hakkında merak ettikleriniz ve sorularınız için 7/24 hizmet veren danışma hattımızı arayarak bilgi alabilirsiniz.</p>
	<p>Ülkece içinde olduğumuz bu zorlu süreçlerde yaşadığımız sokağa çıkma yasaklarında da hastanemiz sizlere hizmet vermeye devam etmektedir.</p>
ALINAN TEDBİRLER	<p>Hastanemizde tüm hastalarımız ve çalışanlarımızın sağlığı için, hastane giriş esnasında ateş ölçerek tüm hastanenin güvenliğini sağlıyoruz.</p>
	<p>Sizlerin sağlığı için bu süreçte ekstra hijyene önem gösterip tedbirlerimizle hizmetimizi üst seviyeye çıkarıyoruz.</p>
	<p>T.C. Sağlık Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu genelge kapsamında hastanemizin ziyaretçi saatleri yeniden düzenlenmiştir.</p>
DİĞER	<p>Bu zorlu süreçte gösterdikleri sabır, gayret ve özveriden ötürü, tüm sağlık personellerimize teşekkür ederiz.</p>
	<p>Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu ve Prof. Dr. Feriha Öz'ü kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Hocalarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.</p>
	<p>Koronavirüs tedavilerimizle iyileşen hastalarımızı taburcu etmeye başladık.</p>

İncelenen koronavirüs paylaşımlarının beğeni/yorum/paylaşım/görüntüleme yüzdeleri Grafik 1'de verilmiştir. Yapılan paylaşımlardan %29,11 ile en fazla beğenilen içerik koronavirüs hakkında yapılan sağlıklı yaşam önerileri olmuştur. En fazla yorum yapılan içerik ise, %34,40 ile diğer kategoriler altında yer alan sağlık çalışanlarına teşekkür, taziye ve taburcu mesajları olmuştur. Özel hastaneler tarafından paylaşılan koronavirüsten korunma yolları ile ilgili gönderiler %31,86 ile en fazla paylaşılan içeriktir. Koronavirüs hastalığı hakkında yapılan bilgilendirme paylaşımları %33,28 ile en fazla görüntülemeyi almıştır (Grafik 1).

Grafik 1. Koronavirüs Paylaşımlarının Beğeni/Yorum/Paylaşım/Görüntüleme Yüzdeleri



4. TARTIŞMA

Türkiye’de Covid-19 virüsüne bağlı vakaların görülmesi ile birlikte bireyler ve sağlık kurumları bilgiye ulaşma noktasında sosyal medya araçlarına daha fazla yönelmiştir. Özel hastaneler salgın döneminde almış olduğu önlemler, online hasta-hekim görüşmeleri ve Covid-19 virüsü hakkında birçok mesajı sosyal medya kanalları ile iletmiştir. Bu çalışma, Covid-19 salgını sürecinde özel hastanelerin Facebook kullanımının ölçülmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Ocak 2020 ve Mayıs 2020 tarihleri arasında İstanbul’da bulunan ve resmi Facebook hesabı tespit edilen özel hastanelerin koronavirüs ile ilgili yapmış oldukları paylaşımlar nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Araştırma kapsamında yapılan içerik analizi sonucunda koronavirüs gönderileri; aylık paylaşım sayılarına, paylaşım şekillerine, içerdikleri mesajlara ve etkileşim düzeylerine göre (beğeni/yorum/paylaşım/görüntüleme) incelenmiştir.

Koronavirüs ile ilgili yapılan paylaşım sayılarının aylık dağılımı incelendiğinde, Ocak (%1,87) ve Şubat (%1,30) aylarında birbirine yakın oranda paylaşım yapıldığı, Mart ayında (%32,60) koronavirüsün Türkiye’de görülmesi ile birlikte yapılan paylaşımların arttığı göze çarpmaktadır. Nisan ayında (%42,52) ise, koronavirüs ile ilgili yapılan paylaşımların diğer aylara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Mayıs ayında (%21,71) normalleşme sürecinin de başlaması ile birlikte paylaşım sayılarında düşüş meydana gelmiştir. Koronavirüs gönderileri paylaşım şekillerine göre incelendiğinde, en fazla görsel içerikli paylaşımların (%75,91) yapıldığı gözlemlenmiştir.

Yapılan içerik analizi sonucunda koronavirüs paylaşımlarının içerdikleri mesaja göre altı farklı kategori oluşturulmuştur. Paylaşımların ilgili ay içerisindeki dağılımı incelendiğinde; Ocak ayında %71,15 ve Şubat ayında %55,56 ile en fazla paylaşım hastalık hakkında bilgilendirme amaçlı yapılmıştır. Mart ayında yapılan paylaşımların %27,32’si koronavirüsten korunma yolları ile ilgilidir. Nisan ayında %24,34 ve Mayıs ayında %39,37 ile en fazla paylaşım

hastanelerin sunmuş oldukları sağlık hizmetleri ile ilgili yapılmıştır. Koronavirüs paylaşımlarının oluşturulan kategorilere göre genel dağılımı incelendiğinde ise; özel hastanelerin en fazla sağlık hizmetleri ile ilgili paylaşım yaptıkları tespit edilmiştir.

Yapılan paylaşımlar etkileşim düzeylerine göre incelendiğinde; %29,11 ile en fazla beğenilen içerik koronavirüs hakkında yapılan sağlıklı yaşam önerileri olmuştur. En fazla yorum yapılan içerik ise, %34,40 ile diğer kategoriler altında yer alan sağlık çalışanlarına teşekkür, taziye ve taburcu mesajlarıdır. Özel hastaneler tarafından paylaşılan koronavirüsten korunma yolları ile ilgili gönderiler %31,86 ile en fazla paylaşılan içerik olmuştur. Koronavirüs hakkında yapılan bilgilendirme paylaşımları ise, %33,28 ile en fazla görüntülemeyi almıştır.

5. SONUÇ

Facebook bu dönemde özel hastanelerin yaygın kullandığı iletişim araçlarından biri haline gelmiştir. Hastaneler salgının önlenmesinde, hastalıkla ilgili bireylerin bilgilendirilmesinde ve bilinçlendirilmesinde yoğun olarak Facebook uygulamasından faydalanmıştır. Salgın süresince hastaneler; toplumun hastalığa ait risklerin farkına varmasını sağlayan ve toplum sağlığını tehdit eden birçok konuda bireyleri bilgilendirme amacıyla paylaşımlarda bulunmuşlardır. Bu dönemde sosyal medya araçlarından biri olan Facebook, hastanelerin hedef kitlelerine ulaşmasında önemli bir iletişim köprüsü kurmuştur. Hastaneler, gerek Covid-19 virüsünün tanı ve korunma yolları hakkında bilgilendirme mesajları paylaşırken, bir taraftan da tüketici kitlelerine bu süreçte evde yapabilecekleri aktiviteler, egzersizler ve sağlıklı beslenme yolları hakkında önerilerde bulunmuşlardır. Sosyal medya araçları, sağlık alanında oldukça bilinçli kullanılması gereken bir iletişim aracıdır. Doğru kullanılmadığı takdirde bilgi kirliliğine yol açabilmektedir. Aynı zamanda bu süreçte paylaşılan birçok olumsuz içerik bireylerde aşırı kaygı ve endişeye neden olabilmektedir. Bu nedenle hastaneler, salgın döneminde sağlıkla ilgili bilgi arayışında olan bireylerin yönlendirilmesinde gereken özeni göstermelidir. Doğru bilgi paylaşımı hastalıklarla mücadelede alınması gereken önlemlerin başında gelmektedir.

KAYNAKÇA

- Akgül, Ö. (2020). SARS-CoV-2/COVID-19 Pandemisi. *Tıp Fakültesi Klinikleri Dergisi*, 3(1): 1-4.
- Arslanoğlu, A. (2019). Etkili İletişimin Hasta Güvenliği Kültürü Üzerine Etkisi ve İç Girişimciliğin Aracı Rolü: Bir Özel Hastane Uygulaması. *İnsan & İnsan*, 6(21): 431-451.
- Budak, F, ve Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1): 62-79.
- Bulduklu, Y. (2010). Televizyonda Yayımlanan Sağlık Programları ve İzleyicileri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (24): 75-85.
- Dağıtmaç, M. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığı ve Kullanıcının Kendine Güven İlişkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(59): 640-646.
- Darı, AB. (2017). Sosyal Medya ve Sağlık. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 6(18):731-758.

- Fener, E, ve Çimen, M. (2016). Hastane ve Hekim Tercihinde Sosyal Medyanın Etkisine Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(47): 836-846.
- Hülür, AB. (2016). Sağlık İletişimi Medya ve Etik: Bir Sağlık Haberinin Analizi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1): 155-178.
- İşsever, H, İşsever, T, ve Öztan, G. (2020). COVID-19 Epidemiyolojisi. *Sağlık Bilimlerinde İleri Araştırmalar Dergisi*, 3(1): 1-13.
- Kartal, N, ve Erigüç, G. (2018). Sağlık İletişiminde Bir Unsur Olarak Sosyal Medya: Bir Sosyal İçerik Platformundaki Sağlık Haberlerinin İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1): 569-587.
- Lorcu, F, ve Demir, Ş. (2017). Webometriks Sıralamasındaki Hastanelerin Sosyal Medya Kullanımı. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 3(2):106-118.
- Öztürk, G, ve Öymen, G. (2014). Sağlık İletişiminde Sosyal Medya Kullanımının Stratejik Önemi: Türkiye’de Kalp Sağlığı ile ilgili Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar Üzerine Bir Değerlendirme. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*: 109-132.
- Sarıtaş, E, ve Barutçu, S. (2016) Tüketici Davranışlarının Analizinde Kuşaklar: Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 3(2): 1-15.
- Sıgrı, Ü. (2018). Nitel Araştırma Yöntemleri (1.Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Solmaz, B, Tekin, G, Herzem, Z, ve Demir, M. (2013). İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4): 23-32.
- Tufan Yeniçikıtı, N. (2016). Halkla İlişkiler Aracı Olarak Instagram: Sosyal Medya Kullanan 50 Şirket Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk İletişim Dergisi*, 9(2): 92-115.
- Uysal Şahin, Ö. (2017). Sağlık Hizmetlerinde Farkındalık Yaratmada Sosyal Medyanın Rolü. Uluslararası Farkındalık Konferansı: Eğitim, Bilim ve Sanatta Farkındalık, Krakow Polonya. s:147-154.